

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.д-р Тома Пожарлиев дмн

относно конкурс за заемане на длъжност “Професор” за нуждите на Катедра хирургически болести, УНС по Гръдна хирургия на МУ “Проф.д-р Парашкев Стоянов” Варна

Конкурса е обявен в Дв бр. 36 от 16.04.2013.

На конкурса се явява единствен кандидат – доц.д-р Радослав Радев дм.

Доц. Радев е роден през 1953 година. Завършва средно образование в гр. Русе – математическа гимназия. През 1979 г завършва МФ , Медицинска Академия – София.

Започва работа в хирургическо отделение на ОРБ гр. Толбухин от 1979 до 1981 г. От 1981 до 1983 г завежда хирургически кабинет в гр. Девня.

След спечелен конкурс през 1983 г е назначен за асистент в Клиниката по Сърдечно-съдова хирургия на МУ Варна. Следва израстването му до старши и главен асистент в Клиниката по гръдна хирургия на МУ Варна.

От 2004 до 2011 е Ръководител Катедра хирургически болести, а в момента е Началник на Клиниката по гръдна хирургия на УМБАЛ “Св.Марина” – Варна. Той е и декан на Медицинския факултет – Варна.

Доц. Радев има призната специалност по хирургия от 1986 год и специалност по гръдна хирургия от 2001 г.

През 2000 година защитава дисертационен труд за научно-образователната степен “Доктор”, през 2004 г е избран за Доцент.

Доц. д-р Радев е член на Академичния съвет на МУ Варна.

Той членува в:

- Българско хирургическо дружество
- Съюза на учените в България
- Член е на Българската асоциация по гръдна, сърдечна и съдова хирургия
- Член е на Европейската Асоциация по гръдна хирургия
- Член е на Редакцияната колегиална сп.”Сърце – бял дроб”.

На настоящият конкурс доц. д-р Р.Радев се представя с общо 119 научни труда, един дисертационен труд на тема “Торакоскопия в спешната и неотложна гръдна хирургия”и един хабилитационен труд на тема “Инвазивни методи в гръдната хирургия”.

Научните публикации на доц. Радев могат да се разпределят както следва:

1. Монографии, учебници и учебни помагала – 13 броя
2. Публикации в български списания и сборници – 32 броя
3. Публикации в чуждестранни списания – 13 броя
4. Доклади изнесени на наши конференции и конгреси – 41 броя
5. Доклади изнесени на конгреси в чужбина – 20 броя.

В научните трудове доц. Радев е както следва :

- първи автор 19 труда
- втори автор в 78 труда
- трети и последващ в 22 труда.

Темите, по които доц. Радев има разработки са:

А/ В областта на гръдната хирургия:

В монографиите, учебниците и учебните помагала публикациите на доц.Радев са само в областта на гръдната хирургия – 13 бр. От статиите в български и чуждестранни списания – темата гръдна хирургия е застъпена в 5 броя статии. Или 18 научни труда, един дисертационен труд и един хабилитационен такъв са посветени на раздел гръдна хирургия. В тези трудове се представят следните проблеми:

1.Ендоскопска анатомия на плевралната кухина:

За първи път у нас е направено детайлно описание на нормалния ендоскопски образ на органите и структурите в гръдния кош по време на торакоскопското изследване, което спомага за правилна преценка на патологичните промени при различни нозологични единици .

Представянето на анатомичните органи в плевралната кухина по време на ендоскопско изследване се различава съществено от визуалния образ по време на открита торакотомия. Тези различия се обуславят от специфични фактори. Поради тези причини автора описва и детайлизира ендоскопската картина, което ще помогне на всеки хирург при първите му стъпки в овладяване на торакоскопската техника.

2. 3-D Торакоскопия.

За пръв път в България въвежда в клиничната практика триизмерна торакоскопия. Направена е сравнителна оценка на предимствата и недостатъците на 3D торакоскопията в клинични условия. С натрупване на опит в приложението на ендоскопското изследване в областта на гръдната хирургия се установяват някои несъвършенства на използвания ендоскопски инструментариум, свързани предимно с оптичните системи. Полученият образ по време на изследването има един основен недостатък и той е, че е двуизмерен и не дава информация за разположение на изследвания обект в третото пространствено измерение.

3. Диагностика и лечение на спонтанен пневмоторакс.

Доц. Радев в редица статии проучва и описва морфологичните промени на белия дроб и плеврата при спонтанен пневмоторакс. Анализира диагностичната стойност на клиничното, рентгенологично и ендоскопско изследване при спонтанен пневмоторакс. Изработва и представя за практиката диагностично-лечебен алгоритъм при спонтанен пневмоторакс.

4. Диагностика и лечение на гръдни травми.

Поставянето на точна диагноза относно пато-морфологичните промени при травми на гръдния кош е от съществено значение за изграждане на правилна и бърза лечебна тактика. Конвенционалните методи за диагностика не дават напълно достоверна информация за интраторакалните травматичните поражения, което налага търсенето на допълнителни диагностични възможности. - Върху голям клиничен материал са проведени проучвания за диагностичната и лечебна стойност на торакоскопията при пациенти с гръдни травми.

- Проучва и описва на посттравматичните лезии на гръдната стена и вътрегръдните органи при гръдни травми.
- Изработва индикации за приложение на ендоскопско изследване при пациенти с травми на гръдния кош.
- Представя сравнителен анализ на диагностичните стойности на рентгеновите и ендоскопските методи за изследване при гръдни травми.
- Създава диагностично-лечебен алгоритъм при пациенти с гръдни травми, приложим в клиничната практика.
- Представя се методика за транспариетално интраплеврално обезболяване при гръдни травми – лесно изпълнима и ефективна методика, позволяваща бърз и адекватен контрол на болката и преодоляване на дихателната недостатъчност.

5. Диагностика и лечение на плеврални изливи.

В редица публикации доц. Радев представя аргументирано на основание голям опит индикации за приложение на ендоскопско изследване при пациенти с плеврални изливи. Проучва и детайлно описва патоморфологичните промени на гръдните органи при плеврални изливи от различна етиология. Представя метод за видеоасистирана мини-торакоскопия при лечението на доброкачествени плеврални изливи. Прилага двоен интраплеврален дренаж и лаваж на плевралната кухина, като го внедрява в практиката. Внедрява в практиката диагностичната прицелна биопсия под ендоскопски контрол. Представя характеристиките на бенигнените и малигнии плеврални изливи. Експериментира плевродезата със сребърен нитрат. Прилага аргон-плазмениата коагулация в гръдната хирургия.

6. Заболявания на белия дроб и плеврата.

Тук доц. Радев представя редки случаи на белодробна форма на актиномикоза, билио-бронхиални фистули и метастатични перикардни изливи с различна етиология.

7. Дренаж на плевралната кухина.

В обстоен монографичен труд са представени индикациите, контраиндикациите, хирургичната техника и възможните усложнения при дренаж на плевралната кухина. Трудът е много добро помагало за специализанти и докторанти по медицина. Дренирането на плевралната кухина е хирургична методика, която се използва ежедневно в хирургичната практика. Независимо от честото и приложение все още индикациите, контраиндикациите и хирургичните техники за изпълнението и предизвикват спорове поради което и доц. Радев отделя съществено място в тези публикации по въпроса.

Б/ В областта на ендокринната хирургия:

От научните статии отпечатани в български и чуждестранни списания доц.д-р Радев отделя място в 37 публикации на въпросите на ендокринната хирургия и по специално на хирургията на щитовидната жлеза.

В последните години в клиничната практика се използват различни хирургични техники, като особен интерес предизвикват минималноинвазивните методи и използването на аргон-плазмената резекция и хармоничния скалпел. Именно на този проблем доц. Радев отделя съществено място в своите публикации и представя значителни успехи в постигнатите резултати.

-Тиреоиден карцином – представя първо съобщение в България за биопсия на сентинелен лимфен възел за диагностиката на тиреоидния карцином, а също минимален открит достъп при тиреоиден карцином - първо съобщение в България. Изработва и представя хирургическо поведение при локално авансирал тиреоиден карцином и неговите усложнения, като представя модифициран алгоритъм за лечение. Именно и този подход е цитиран в чуждестранни списания.

-Тиреоидит на Хашимото - представя показанията за оперативно лечение – също е цитиран в чуждестранни списания и за аргон-плазмена тиреоидна резекция.

-Миниинвазивен открит достъп в тиреоидната хирургия – представени са същността, показанията и противопоказанията, обемът на резекция, възможностите за селективни резекции, включително при тиреоиден карцином.

-Приложение на аргон-плазмени резекции и хармоничния скалпел в тиреоидната хирургия - първи публикации в България, в които се представят същността, показанията и предимствата му, както и възможностите за употреба с конвенционален достъп и при миниинвазивни резекции.

-Вторичен хиперпаратиреоидизъм –Възможностите на хармоничния скалпел при оперативното лечение на вторичен хиперпаратиреоидизъм - първо съобщение в България.

В областта на ендокринната хирургия има и 1 публикация за оперативно лечение при феохромоцитом.

В/ В областта на съдовата хирургия

Представя няколко публикации в които измерват периферното съдово съпротивление и в зависимост неговите стойности определят вида на инфраингвиналната съдова реконструкция. Установяват прогностичната стойност на общото тибиадно налягане. В обзор на материали на клиниката правят ретроспективен анализ на най-често срещаните съдови травми. Проучват резултатите от приложението на нереконструктивните оперативни методи - лумбална симпатектомия и продължителната интраартериална инфузия - самостоятелно и в комбинация при облитериращи съдови заболявания. Изработват и предлагат лечебна схема при лечение на диабетното стъпало.

Доц.д-р Радев има дългогодишна преподавателска дейност – още от 1983 год като асистент, след това като старши и главен асистент провежда упражнения на студенти. Като доцент ръководи катедра по хирургия, в момента е началник на клиниката по Гръдна хирургия на МБАЛ “Св. Марина”- Варна. Той е и декан на МФ.През 2010-2011 год има 40 часа лекции и 66 часа изпити, като тези цифри за учебната 2011-2012 год са съответно 20 и 70 часа.

Доц. Радев е ръководител на 6 ма дисертанти, от които двама –д-р Ненков и д-р Чешмеджиев са защитили дисертационните си трудове. Останалите 4 ма са в определени етапи на разработването на темите си.

Научните трудове на доц. Радев са цитирани общо 27 пъти от които 15 от чуждестранни автори и 12 от български.

В трудовете на доц. Радев се открояват редица приноси:

а/ в областта на гръдната хирургия:

-представя ендоскопския образ на органите в гръдната кухина, което съществено се различава от образа при торакотомия – той описва и детайлизира картината при ендоскопията

- за първи път в България въвежда в практиката триизмерната торакоскопия, като прави сравнителна оценка между обикновенната и 3D торакоскопия – предимства и недостатъци.
- на основание огромен опит проучва и описва морфологичните промени на белия дроб и плеврата при спонтанен пневмоторакс и плеврални изливи
- представя голям опит от проучване на диагностика на пациенти с гръдна травма посредством торакоскопия, както и възможностите за лечение.
- създава диагностично-лечебен алгоритъм при пациенти с гръдна травма
- въвежда в практиката метод за транспариетално, трансплеврално обезболяване при гръдна травма.
- внедрява в практиката двоен интраплеврален дренаж и лаваж на плевралната кухина
- анализира диагностичната стойност на прицелната биопсия под ендоскопски контрол
- в обстоен труд “инвазивни методи в гръдната хирургия”са представени анатомията на гръдната стена, ендоскопския образ на органите в гръдния кош, ендоскопските техники, биопсия и дренаж на плевралната кухина, лечение на плевралните изливи и др. Това е ценно ръководство за хирурзи и особено за специализиращи и при това много добре онагледено с ендоскопски образи и представени алгоритми за диагностика и лечение.

б/ В областта на ендокринната хирургия – доц. Радев е натрупал през годините един завидно голям опит в хирургическото лечение на заболяванията на щитовидната жлеза, което му е дало и възможност за анализи, изводи и то при въвеждане на съвременни оперативни техники. Всичко това е отразено в голям брой публикации. Като приноси тук могат да се приемат:

- биопсията на сантинелен лимфен възел при диагностиката на карцинома на щитовидната жлеза – първо съобщение за България.
- в публикациите за тиреоидита на Хшимото и по специално в показанията за оперативно лечение - има цитати в чуждестранните медицински списания
- въвежда в практиката миниинвазивен достъп в тиреоидната хирургия
- за първи път в България използва аргон плазмената коагулация и хармоничния скалпел при хирургията на щитовидната жлеза

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доц. д-р Радослав Радев дм е изграден хирург с 34 годишен хирургичен стаж. След спечелване на конкурс е избран за асистент по хирургия в МУ Варна. Последователно преминава през старши и главен асистент, от 2004 год е доцент. Той е началник на Клиника по Гръдна хирургия в МБАЛ “Св. Марина”. Има специалност по хирургия и гръдна хирургия. Той е дългогодишен преподавател по хирургия - упражнения, лекции, изпити и обучение на специализанти. Ръководител е на 6 ма дисертанти, двама от които са защитили дисертационните си трудове. Цитиран е 27 пъти от наши и чужди автори. Има импакт фактор от публикациите си - 8,477. Има необходимият брой научни публикации и хабилитационен труд. Доц. д-р Радев е водещ хирург в областта на гръдната хирургия, с голям опит в хирургията на щитовидната жлеза. В тези направления има съществени приноси. Научните му трудове, преподавателската дейност, цитиранията от други автори в т.ч. и

чуждестранни, импакт фактора и представените приноси от научните трудове ми дава основание да препоръчам на почитаемото жури да присъди на доц.д-р Радослав Радев дм академичната длъжност “Професор”.

**21.06.2013
гр.София**

проф.д-р Тома Пожарлиев дмн: